

Predikan

4 i påsk 2012, årg. 1

Psalmer: 43, 641:7, 656, 266b, 639, 198.

Pär-Magnus Möller

Det råder en vilshenhet i världen och i många människors liv. Tiden för de stora visionerna är över och alla –ismer har dött. Politiken har övergått från att sträva mot en idealbilds uppfyllelse till att mer leva i ett pragmatiskt förhållningssätt till den omvärld som ständigt är i förändring och aldrig hinner låta visionernas rötter få tid att tränga ner i myllan. En ny människa håller på att växa fram – och hon är ganska långt kommen. Denna människa värderar inte långsiktigheten, hon har sin identitet som konsument och översköljs av nöjen och kultur på ett nästan förlamande sätt. Hennes tilltro står till mänskligheten i sig. Genom kunskap och utveckling behärskar hon världen, besestrar hon sjukdom och död – manar hon ständigt utvecklingen framåt till en mer och mer bekväm tillvaro. Det är mycket av detta som gott – som skapar goda liv.

Men visionslösheten och pragmatismen beror inte bara på -ismernas död och den snabba utvecklingen – utan också på att den moderna människa lärt sig att ignorera fundamentet i livet, den berggrund som hon skall bygga sitt liv på: Gud. Och detta är mer tragiskt än den moderna människan kan förstå. Utan fundament blir människan en vindflöjel utan mening och mål.

Begreppet Gud har i vår samtid mycket förvandlats till en människa i superformat, någon man kan lägga skulden på när det inte blev som vi ville, någon som står för allt det där gamla och nedbrytande som man nu äntligen gjort sig fri från – nu när man äntligen fått honom att abdikera. Fortfarande kan vi i vårt land förfasa oss över att några, i våra ögon primitiva länder, fortfarande sätter Gud högt. De människor som inte har satt sig över Gud räknar samtiden ofta som fanatiker, fundamentalister eller intellektuellt undermåliga. Hit räknas också ofta alla som menar att Gud i denna världen har en annan väg än samtiden, ett annat mål, en vision i motsats till visionslöshetens pragmatism.

Det finns en stor existentiell smärta och vilshenhet i det samhälle som tappat visionen.

Ett djur lever för dagen som kommer, funderar inte mycket på om det kommer finnas gräs att beta också i morgon. Men för människan är det annorlunda. Människan är en andlig varelse, ett väsen med en själ. Hon är inte anpassad för att leva i en värld som är förstörd och brusten, hon är inte stark nog att bära ansvaret för en tillvaro som mer och mer faller sönder. Människan behöver en vision, behöver se ljuset i tunneln, behöver veta vart hon är på väg och vem hon följer. Materiellt sätt har världen faktiskt aldrig haft det bättre än nu – ändå

har nog aldrig vilsenheten heller varit större. Vad skall hon med detta liv till – som hon fått – vad är en människa egentligen?

Vi är alla drabbade av denna utveckling, vi är alla en del av den. Vi kristna kan inte lösgöra oss från samhället – för vi är en del av det. Därför är frågan om Gud så viktig; vilken vision har du med din vandring tillsammans med Jesus? Vad är det som får dig att stanna kvar hos honom? Vad gör du för att inte dras med i tillvarons allmänna visionslöshet, vilsenhet och pragmatism? Vad gör att du stannar kvar på vägen och håller visionen levande?

En kort tid och ni ser mig inte längre, ännu en kort tid och ni ser mig igen, sade Jesus – och lärjungarna förstod ingenting. Vad var det som de inte förstod? Det förstod inte att tiden skulle komma då de skulle uppleva att Jesus var långt borta från dem, de skulle komma en tid då de skulle känna sig övergivna av honom. De kunde inte förstå vad det skulle innebära! Det är ju så att när Jesus är nära kan man inte förstå att dagar kommer då man till och med tvivlar på att han är den han är. Lärjungarna fick uppleva detta under de tre fasansfulla påskdagarna innan de fann Jesus uppstånden igen. På ett sätt upplever vi samma tid just nu – vi väntar ju med kyrkan i hela världen på att han skall komma åter på himmelens skyar och befria sin mänsklighet. När Jesus upplevs vara borta, går det ofta för oss som det gick för Israels folk då Mose var uppe på berget för att hämta budtavlor – vi börjar tillverka våra egna gudar.

Den farligaste avguden i vår tid är nog vi själva. I en tid då självförverkligande är en dogm som inte får ifrågasättas lär vi oss som människor att alltid prioritera oss själva, dansa kring oss själva. Det är alltid min tid som står i centrum, min bekvämlighet, min trygghet. Det är så vi blir lärda. För oss kristna är det lätt att vi blandar ihop upplevelsen av den egna andliga tillfredställelsen med tron att den känslan är samma sak som att Gud är nära; att han gör som vi vill, att han kliar oss bakom örat och gör det behagligt för oss. Vi hamnar lätt i fällan att göra Gud till en självhjälpsterapeut. Samtiden har ju lärt oss att jaget står i centrum, att min lycka står i centrum att mitt behag står i centrum. Så glömmer vi lätt att den väg Jesus kallar oss kristna att gå i den här världen verkligen inte alls är behaglighetens rosaskimrande väg mot det eviga spaet i himmelen. Vår uppgift är inte att flyta med den allmänna strömmen – vår uppgift är att följa vägen som är Jesus själv.

Guds vision – som vi bör anamma i våra liv – är att göra oss människor helade på djupet, helade också i relationen med honom – och så redo för evighetens himmel. För att hjälpa oss med detta har han gett en väg vi kan gå – en väg i Jesu efterföljd. På den vägen skall vi lära oss att lita på Gud, att överlämna mer och mer av våra liv till honom, att tjäna som han tjänar, att lida som han led, att älska som han älskar: ”Var fullkomliga, så som er Fader i himmelen är

fullkomlig”, ”du skall älska din nästa som dig själv”, ”om någon vill gå i mina spår måste han förneka sig själv och ta sitt kors och följa mig”, ”Lärjungen skall vara nöjd om han får det som sin lärare och tjänaren om han får det som sin herre.”, ”man skall gripa er och förfölja er. Man skall överlämna er åt synagogorna och kasta er i fängelse och dra er inför kungar och ståthållare för mitt namns skull.”

Vi är kallade att följa Jesus också genom förföljelsen och smärtan – vi får inte glömma det i en värld som lockar med all bekvämlighet och allt överdåd. Jag menar inte att vi skall leva i armod och självpåtagna svårigheter, men vi måste minnas att vår väg inte är samma väg som världen går. Vi får akta oss för att slå oss till ro. Varje gång vi firar nattvarden gör vi det med osyrat bröd, liksom folket gjorde när de skulle lämna Egypten – de skulle nämligen vara beredda på att bryta upp och gå vidare. Varje gång du tar emot Kristi kropp i det osyrade brödet gör du det också som en påminnelse om att du bara är här tillfälligt. Ditt mål är inte ett allmänt självförverkligande, utan ett lärjungaskap – en Jesu efterföljelse.

Det kan vara väldigt svårt för oss kristna att inte allt för djupt sugas med i samtidens tankevärld. Det är därför det är viktigt för oss att hålla oss på vägen genom att samtala om tron, att studera ordet, att lyssna till undervisningen och att gå in i de andliga övningar som församlingen har. Du är faktiskt svagare än du tror, du är mer lättpåverkad än du inbillar dig – det är därför Jesus kallat oss samman i en församling för att vi skall stödja varandra på trons väg.

De svåra lidandena är inte dem som tvingas på oss – utan dem som vi ibland måste välja eftersom vi valt att gå en annan väg är den världen vill gå. Det kan vara mycket smärtsamt att i en familj eller i en vänskapskrets hävda andra värden än de andra gör, att gå en annan väg och prioritera annorlunda. Det är smärtsamt – men det är vår kallelse – för vi har genom tron en vision, Guds vision, om en värld som är hel och god, och sann – och som lever i gemenskap med Gud – så som det var tänkt. Och i vår vision vet vi att vi måste öva oss att leva nära källan, nära nådemedlen, nära ordet, sakramenten, gemenskapen i församlingen – och också leda andra hit så att de kan leva det liv Jesus kallar dem till.

Jesus säger att livet med honom kan vara som när en kvinna väntar barn. Smärtan, oron, ovissheten som präglar livet i väntan är ofrånkomlig – men när barnet är fött är all smärta som glömd i glädjen över det nya livet. Därför är det just det nya livet vi måste ha för ögonen när vi gör de svåra valen, när vi går den smala vägen, när vi tvingas vara annorlunda.

Det är en stor skillnad mellan den ensamhet som lärjungarna kände under de dagar Jesus var i graven. De trodde att ondskan hade sista ordet – att tillvaron var dömd och förlorad. Men vi vet att Jesus är uppstånden mitt ibland oss. Vi vet, för vi har mött honom genom Andens vittnesbörd, genom ordet, genom sakramenten. För att vi skall hålla ut har han gett oss en försmak av den eviga glädjen genom tron – den glädje som ingen skall kunna ta ifrån oss.

För att vi skall kunna hålla kursen mot målet och uppfyllande av Guds vision behöver vi öva att leva nära den glädjen, nära källorna, nära Jesus.

En kort tid, och ni skall se mig igen, säger Jesus. Bara en kort tid – stå ut.